

« المنادی »

منادی اسمی است که بعد از حرف ندا (یا) می آید و از حروف غیر عامل است .

انواع منادی :

الف) معرفه ی (عَلَم) : مبنی بر ضمه و محلاً منصوب می شود. یا حسینُ

1- منادی مفرد

ب) نکره ی مقصوده : مبنی بر ضمه // // // // . یا تلمیذُهُ

(مضاف الیه ندارد)

2- منادی مضاف (مضاف الیه دارد) ، معرب و منصوب است و چون مضاف الیه دارد نمی تواند تنوین بگیرد.

مانند: یا عبدَ اللهِ / یا أبا الفضلِ / یا مُسلماتِ العالمِ / یا مُسلمي العالمِ / یا مُسلمي العالمِ.

3- منادی شبه مضاف : معرب و منصوب است و غالباً مشتق است و چون مضاف الیه ندارد، تنوین نصب می گیرد.

مانند : یا وجیهاً عندَ اللهِ / یا ساعياً فی الخیرِ.

توجه: لفظ جلاله { اللهُ } اگر منادی واقع شود غالباً حرف ندا را حذف می کنند و به جایش (مَ) به آخر لفظ جلاله اضافه

می کنند در این صورت همان نقش قبل یعنی منادی مفرد علم ، مبنی بر ضمه و محلاً منصوب دارد. (یا اللهُ — اللّهُمَّ)

نکته : اسمی را که بخواهیم منادی سازیم در صورتی که معرفه به (ال) باشد میان حرف ندا و آن اسم معرفه به (ال) التقاء

ساکنین بوجود می آید در این صورت اگر آن اسم معرفه به (ال) مذکر باشد قبلش (ایُّها) و اگر مؤنث باشد قبلش (ایَّتُها)

می آوریم و ترکیب جمله عوض می شود. (اَیِّ) و (اَیُّهُ) : منادی مفرد نکره ی مقصوده و مبنی بر ضمه ، (ها) حرف

تنبیه و آگاهی است و اسم معرفه به (ال) اگر جامد باشد نقش تابع (عطف بیان) و اگر مشتق باشد نقش (صفت) می گیرد .

مانند : یا ایُّها المؤمنُ // یا ایُّها النفسُ

توجه: اسم هائی که بعد از (اِيْهَا - اِيْتْهَا) آیند چه جامد، یا مشتق باشند حتماً باید مرفوع و معرفه به (ال) باشند.

یا اِيْهَا الْمُسْلِمُوْنَ / یا اِيْتْهَا الْمَرْأَةُ

نکته: در صورت وجود قرینه حرف ندا را حذف می کنند، در این صورت برای تشخیص منادی از مبتدا، به شرح زیر دقت کنید.

جمله هادر زبان عربی بر دو نوع است:

1- جمله خبریّه: جمله ای است که احتمال راست یا دروغ دارد. و شامل (ماضی غائب - مضارع غائب و خبر مفرد) است.

2- جمله ی انشائیّه: جمله ای است که احتمال راست یا دروغ ندارد و شامل (امر- نهی - استفهام - ماضی همراه (ان) یا (قد) و ضمائر مخاطب متصل و منفصل) می باشد. بنابراین اگر حرف ندا حذف شود، به فعل جمله نگاه کنید، اگر خبریّه باشد با مبتدا شروع می شود و اگر انشائی باشد با منادا شروع می شود.

يُوسُفُ أَعْرَضَ عَنِ هَذَا // رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا // رَبَّنَا يَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا // فَاطِمَةُ مَحْبُوبَةٌ عِنْدَ الْمُسْلِمِينَ

نکته کنکوری: در منادی مضاف به ضمیر (ي) متکلم گاهی اوقات ضمیر (ي) حذف می شود و کسره علامت حذف ضمیر (ي) باقی می ماند. (یا رَبِّ) در اصل (یا رَبِّي) بوده.

نکته: اگر اسم موصول عام (مَنْ) منادی شود، منادی نکره ی مقصوده مبنی برضمه و محلاً منصوب می شود. (یا مَنْ فِي الْأَرْضِ آيَاتُهُ)

توجه: در کتاب عربی 3 ریاضی و تجربی چند قاعده وجود دارد که ربطی به قواعد درس (7) یعنی منادی ندارند اما در این درس ذکر شده اند.

1- جزم فعل مضاعف در صیغه هائی که ضمه دارند به فتحه است.

يَمُدُّ ← لَا يَمُدُّ / تَسُدُّ ← سُدَّ / تَمُدُّ ← لَمْ تَمُدَّ

2- انواع واو:

الف (واو حالیه در درس (4) با آن آشنا شدیم که در ابتدای { جمله ی اسمیه } و { فعلیه ی قد ماضی } و { مضارع منفی } می آید و رابط است و از حروف غیر عامل است ، مانند : لا تَكْذِبُوا و أَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

ب (واو قسم : که همان حرف جرّ است : وَاللّهِ

ج (واو حرف عطف : کلمه بعد از این حرف نقش معطوف می گیرد و جزء توابع است و از جهت اعراب تابع ما قبل خود (معطوف علیه) می شود ، و کلمه ی قبل باید از ارکان اصلی جمله باشد ، حروف عطف عبارت است از (وَ - فَ - ثُمَّ - بَل - أَمْ - أَوْ - لَكِنْ - لَا) مانند : جَاءَ عَلِيٌّ وَ مُحَمَّدٌ // رَأَيْتُ سَعِيداً أَوْ فَاطِمَةَ